

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/11/2017
Identifikačné číslo spisu: 9017200162
Dátum vydania rozhodnutia: 17.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:9017200162.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obvineného Q. D. a spol. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák., v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 17. mája 2021 v Bratislave dovolania obvinených Q. D., F. R., W. Š. a C. W. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania obvinených Q. D., F. R., W. Š. a C. W. sa odmietajú.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „súd“) rozsudkom z 28. mája 2013, sp. zn. PK-1T/10/2012 uznal (spolu s ďalšími obvinenými) obvineného Q. D. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bodoch 6/ a 7/ zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 10/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b), s poukazom na § 141 písm. a), v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák.; obvineného W. R. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. c), s poukazom na § 138 písm. a) a § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 6/ zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 10/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b), s poukazom na § 141 písm. a), v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák.; obvineného W. Š. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. c), s poukazom na § 138 písm. a) a § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 4/ z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. c), s poukazom na § 138 písm. a), písm. j) a § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 5/ zo zločinu poškodzovania cudzej veci

podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b), s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 6/ zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Tr. zák., v bode 10/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b), s poukazom na § 141 písm. a), v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák.; obvineného C. W. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bode 9/ z obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. c), s poukazom na § 141 písm. a), vo vzťahu k ods. 3 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a v bode 10/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 3 písm. b), s poukazom na § 141 písm. a), v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák., a to na skutkovom základe uvedenom v rozsudku.

Súd prvého stupňa za to uložil obvineným Q. D., W. Š., C. W. a F. R. podľa § 144 ods. 3, § 37 písm. a), písm. h), 38 ods. 2, ods. 7, § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a), § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnné tresty odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov [obvinenému F. R. vo výmere 23 (dvadsaťtri) rokov] so zaradením na výkon trestov do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia [§ 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák.] a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranné dohľady na 3 (tri) roky. Zároveň podľa § 83 ods. 1 písm. e) Tr. zák. zhabal predmety uvedené v rozsudku, ako aj zaviazal obvinených (spolu s ďalšími obvinenými) na náhradu škody jednotlivým poškodeným spôsobom a v rozsahu upravenom v rozsudku.

Proti rozsudku podali obvinení (spolu s ďalšími obvinenými, ktorí nie sú dovolateľmi) a prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) odvolania. Na podklade odvolania F. R. (ako aj ďalších dvoch spoluobvinených, ktorí nie sú dovolateľmi) Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu u obvineného F. R. (ako aj u ďalších dvoch spoluobvinených, ktorí nie sú dovolateľmi) a sám rozhodol tak, že na nezmenenom skutkovom základe daným obvineným znížil uložené tresty, t. j. obvinenému F. R. uložil podľa § 144 ods. 3, § 36 písm. l), písm. o), § 37 písm. a), písm. h), § 38 ods. 2, ods. 7, § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a), § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia [§ 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák.]. Odvolania ostatných odvolateľov podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali obvinení Q. D., F. R., W. Š. a C. W. dovolania.

Obvinený Q. D. oprel dovolanie, podané prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Ľudovíta Štangloviča, o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g), i) Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený vzhliadol nezákonnosť získaných dôkazov v postupe orgánov činných v trestnom konaní, keď využili K. W. ako agenta, aj keď políciou nebol využitý inštitút agenta v zmysle ustanovenia § 117 Tr. por. Výpovede K. W. ku skutočnostiam po 23. marci 2011 boli preto v trestnom konaní nepoužiteľné. Rovnako bol nezákonným dôkazom aj zabezpečený priestorový odposluch, keďže jeho vyhotovovanie bolo súčasťou nezákonného postupu, za pomoci svedka K. W.. Na podporu svojich tvrdení, o nemožnosti prihliadnutia na uvedené dôkazy, ako aj výpovede spoluobvinených, ktorí boli oboznámení so spisovým materiálom, a teda boli ovplyvnení nezákonnými dôkazmi, poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 15/2015, sp. zn. 4 Tz 9/2006 a judikát R 38/1968-II. Niektorí spoluobvinení sa priznali pod tlakom, čo možno považovať za porušenie práva na obhajobu (práva neobviňovať sám seba) a na také priznanie nemožno prihliadať.

Ak by aj súd prihliadal na výpovede spoluobvinených, nikto okrem svedka K. W., spolupracujúceho však s políciou, obvineného z prípravy vraždy priamo neusvedčuje. V nadväznosti na to obvinený

argumentoval k výpovedi spoluobvineného F. R., ktorý tvrdil, že sa zúčastnil stretnutia, na ktorom mal obvinený hovoriť o likvidácii K. H., s tým, že v čase stretnutia bol preukázateľne v Thajsku, čo potvrdil aj svedok K. W.. Rovnako spochybnil pravdivosť a motiváciu výpovede svedka K. W., a to i s poukazom na časový sled a dôvod prepustenia svedka z väzby. V nadväznosti na uvedené mali sudy nižšieho stupňa dôslednejšie preveriť dôveryhodnosť svedka a následne postupovať v súlade so zásadou in dubio pro reo. V opačnom prípade boli ich rozhodnutia založené aj na nesprávnom právnom posúdení, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Vo vzťahu k skutku v bode 1/ rozsudku namietol výpoveď svedka K. Š.. Tento bol pôvodne v postavení obvineného. Rozsudkom súdu prvého stupňa z 13. augusta 2012, č. k. PK-1T/10/2012-4130 bola schválená dohoda o vine a treste a následne bol vypočutý ako svedok. Takýto postup bol v rozpore s Trestným poriadkom, keďže tá istá osoba nemôže vystupovať ako obvinený, aj svedok. Obvinený má možnosť sa oboznámiť so spisom a na základe zistených skutočností prispôbovať svoju výpoveď v pozícii svedka. Nakoľko pozícia svedka a obvineného je nezlučiteľná, na výpoveď svedka Š. nebolo možné prihliadať, pričom jeho výpoveď bola kľúčová pre uznanie viny obvineného Q. D.. Súd prvého stupňa rozhodol na základe nezákonného dôkazu, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Ku skutkom v bodoch 6/ a 7/ rozsudku uviedol, že jeho vina bola založená najmä na výpovedi svedka K. W., ktorého výpoveď však nie je možné považovať za riadny a zákonný dôkaz. Výpoveď svedka N. D. nebola preukázaná. V tejto súvislosti zdôraznil, že aj keby svedok K. W. uviedol ďalším osobám, že konajú na príkaz obvineného Q. D., neznamená to, že k takému príkazu došlo. Obvinený nemal na konanie motív. Podľa svedkov niektorí konali „na vlastnú päsť“. Vierohodnosť svedka K. W. bola zásadne spochybnená. Sudy mali teda opäť postupovať v súlade so zásadou in dubio pro reo, ako aj neprihliadnuť na nezákonný dôkaz. Porušením práv obvineného boli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g), i) Tr. por.

Na margo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dodal, že ak je ustálený skutkový stav v rozpore s vykonaným dokazovaním, resp. z neho nevyplýva a rozhodnutie je arbitrárne v takej miere, že dochádza k odopretiu spravodlivosti, je potrebné, aby sa dovolací súd v nevyhnutnej miere zaoberal skutkovými závermi súdov nižšieho stupňa, prípadne im nariadil vykonať ďalšie dokazovanie.

Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a judikatúru.

Nakoľko rozsudky súdov nižšieho stupňa sú nezákonné, dovolaciemu súdu navrhol vysloviť porušenie zákona v ustanoveniach čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“), čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), § 2 ods. 1, ods. 4, ods. 7, § 10 ods. 20 Tr. por., § 117 ods. 1, § 119 ods. 2 Tr. por. v neprospech obvineného Q. D. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g), i) Tr. por., napadnuté rozsudky zrušiť vo výroku o vine, treste a náhrade škody obvineného Q. D. a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Pre prípad vyhovenia dovolaniu sa vyjadril aj k neexistencii väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 Tr. por. a dovolaciemu súdu navrhol obvineného prepustiť na slobodu.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolania obvineného Q. D. na vyjadrenie ostatným procesným stranám.

Prokurátor vo vyjadrení uviedol, že sudy nižšieho stupňa sa zaoberali zákonnosťou použitia „priestorových odposluchov“ (vyhotovovaním zvukových záznamov v zmysle ustanovenia § 114 Tr. por.) a konštatovali ich zákonnosť. Použitie bolo povolené najprv príkazom prokurátora, ktorý potvrdil sudca pre prípravné konanie. S ohľadom na charakter trestnej činnosti (úkladná vražda) nemohol svedok K. W. vystupovať ako agent, pretože neboli splnené podmienky podľa § 10 ods. 20 Tr. por. Orgány

činné v trestnom konaní reagovali na trestné oznámenie K. W. z nočných hodín, že na druhý deň má byť zavraždený iný člen zločineckej skupiny. Pre krátkosť času a špecifickosť vzťahov medzi členmi zločineckej skupiny nebolo možné nasadiť agenta (príslušníka Policajného zboru). Najvhodnejší prostriedok na overenie skutočností z trestného oznámenia predstavovalo umiestnenie priestorového odposluchu medzi podozrivých prostredníctvom svedka K. W., ktorý bol s členmi zločineckej skupiny v dennom kontakte.

V tak závažnej trestnej činnosti nemajú orgány činné v trestnom konaní iný spôsob dokazovania, ako bol zvolený. Výsluch podozrivej osoby alebo krátkodobá policajná ochrana poškodeného by sa minuli účinku. Konanie svedka K. W. a polície bolo pritom podrobené prieskumu súdov nižšieho stupňa, ktoré pochybenia nezistili. Odsúdení mali v konaní prístup k dôkazom a obhajoba aktívne navrhovala vykonávanie dôkazov k použitým postupom, preto porovnávanie s trestnou vecou z rozsudku najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015 považoval prokurátor za neadekvátne. Rovnako úvahy o motivácii svedka K. W. k podaniu trestného oznámenia predstavovali iba dôkazmi nepodložené domnienky. Navyše svedok svoje konanie logickým spôsobom vysvetlil. Prokurátor ďalej poukázal na ostatné zabezpečené dôkazy korešpondujúce s výpoveďou svedka K. W., resp. nesúvisiace s priestorovým odposluchom a činnosťou svedka. Vo vzťahu k výpovedi svedka K. Š. uviedol, že nešlo o dvojaké procesné postavenie. Po schválení dohody o vine a treste v rámci predbežného prejednávania obžaloby mohol byť K. Š. vypočutý iba v postavení svedka. Navyše, k uznaniu viny obvineného Q. D. za skutok v bode 1/ rozsudku došlo aj na základe iných dôkazov, nielen výpovede svedka K. Š.. K skutkom v bode 6/ a 7/ rozsudku poukázal na tendenciu vykresliť svedka K. W. ako kriminálne závadnú osobu, obchádzajúcu zákon v spolupráci s políciou. Obvinený Q. D. v tejto časti len hodnotil dôkaznú situáciu, ktorá už bola preskúmaná a ustálená súdmi nižšieho stupňa.

Vzhľadom na uvedené dovolaciemu súdu navrhol dovolanie obvineného Q. D. odmietnuť podľa § 382 ods. 1 písm. c) Tr. por. [pozn. aut.: správne má byť § 382 písm. c) Tr. por.], pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Na vyjadrenie prokurátora reagoval obvinený Q. D. s tým, že argument prokuratúry o odôvodnenosti postupu orgánov činných v trestnom konaní neobstojí, keďže použitie svedka K. W. nemalo oporu v Trestnom poriadku a obchádzalo ustanovenia týkajúce sa inštitútu agenta. V tejto súvislosti opätovne upriamil pozornosť na rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 2 To 15/2015. Rovnako Trestný poriadok, ani iný zákon, neumožňuje orgánom činným v trestnom konaní postupovať mimo zákonného rámca za účelom zaistenia možnosti lepšieho dokazovania. Išlo teda o nezákonný postup orgánov činných v trestnom konaní a nezákonnosť bola následne prenesená na ostatné dôkazy získané priamo alebo nepriamo v nadväznosti na tento postup, t. j. zvukové záznamy a výpovede svedka K. W. ku skutočnostiam z obdobia, keď de facto vystupoval ako agent. Aj keď vyhotovovanie zvukových záznamov bolo povolené, ich zákonnosť nemožno posudzovať izolovane od postupu, prostredníctvom ktorého boli získané. Nezákonný postup spôsobuje ich nezákonnosť. Vo vzťahu k nepriamym dôkazom (výsluchy obvinených, ktorí boli konfrontovaní so zvukovými záznamami) opätovne upriamil pozornosť na tzv. teóriu ovocia z otráveného stromu. Podľa obvineného bola jeho argumentácia k ostatným skutkom založená na logických tvrdeniach, podporených zákonnými ustanoveniami a judikatúrou, preto dovolanie považoval za dôvodné.

Na margo vyjadrenia obvineného zaslal prokurátor doplnenie svojho vyjadrenia s tým, že k odsúdeniu obvineného Q. D. (ako aj ostatných spoluobvinených) za skutok v bode 10/ rozsudku došlo nielen na základe výpovedí svedka K. W., vykonania záznamov z vyhotovených zvukových záznamov podľa § 114 Tr. por., ale aj iných dôkazov, na ktoré prokurátor poukázal vo svojom prvom vyjadrení zo 4. júla 2017. K rozhodnutiu najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015 uviedol, že daná trestná vec nebola právoplatne skončená, rozhodnutie bolo síce publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR (ďalej len „Zbierka“), ale nie ako stanovisko, pričom ide o obsahovo rozdielne rozhodnutie ako v aktuálne prejednávanej trestnej veci. Preto dovolaciemu súdu opätovne navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

K argumentácii prokurátora z doplnenia vyjadrenia obvinený namietal, že prokurátorom uvádzané dôkazy nepreukazujú akúkoľvek trestnú činnosť obvineného Q. D., ani ho s ňou nespájajú. Na tvrdenia K. W. z trestného oznámenia nebolo možné prihliadať, pretože v štádiu podávania trestného oznámenia nebola dodržaná zásada kontradiktórnosti konania. Preto boli výsluchy svedka neskôr zopakované. Výpoveď odsúdeného S. D. na hlavnom pojednávaní bola vykonaná pod tlakom nezákonného dokazovania, keď S. D. bol konfrontovaný s nezákonnými dôkazmi zo spisu. Ani táto výpoveď však obvineného Q. D. neusvedčuje zo skutku pod bodom 10/ rozsudku. Súdny nižšieho stupňa predovšetkým vychádzali z nezákonnej výpovede svedka K. W.. V nadväznosti na to poukázal na skôr prezentované rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 3 Tdo 43/2011 a 2 TdoV 12/2014. Súčasne obvinený naďalej trval na aplikovateľnosti rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 To 15/2015 s tým, že s ohľadom na jeho publikovanie v Zbierke ide o rozhodnutie zásadnejšieho významu. Svoje dovolanie považoval za dôvodné a navrhol rozhodnúť v súlade s dovolaním.

Na tvrdenia obvineného Q. D. už prokurátor následne nereagoval.

Obvinený F. R. oprel dovolanie, podané prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jána Kišša, o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený F. R. namietol opretie skutkových záverov v bode 10/ rozsudku o nezákonnú výpoveď „agenta“ K. W., vyvolanú nezákonnou policajnou provokáciou, ako aj o prostredníctvom neho zabezpečené obrazovo-zvukové záznamy z 24. marca 2011. Svedok K. W. sa po prepustení z väzby v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trnava stal „profesionálnym kajúcnikom na plný úväzok“. K jeho motivácii sa vyjadril aj znalec s tým, že vyvinenie môže prekryť potrebu hovoriť pravdu. Svedok svojim cieľovým správaním vyrábal dôkazy, o ktoré sa opieral odsudzujúci rozsudok. Usmerňovanie políciou a teda nezákonná policajná provokácia je zrejماً z prepisov telefonických rozhovorov a zvukového záznamu. Obvinený ďalej spochybnil zákonnosť použitia ITP - obrazovo-zvukových záznamov prostredníctvom priestorového odposluchu, ktorý mal svedok K. W. na tele, čím sa de facto stal agentom. V príkaze prokurátora nebolo uvedené, že sa záznamové zariadenie pripevní na spolupracujúceho svedka - agenta K. W.. Sudca pre prípravné konanie schválil príkaz 24. marca 2011 o 20.20h, čiže v čase, kedy nemal prepis záznamu a nebol mu známy spôsob jeho zabezpečenia (prepis bol vyhotovený 25. marca 2011). Zatajenie takejto podstatnej skutočnosti sudcovi pre prípravné konanie treba považovať za nesplnenie obligatórnych náležitostí príkazu vyplývajúcich z ustanovení § 4 ods. 3 zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“). V zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním nemožno záznam získaný v rozpore so zákonom použiť. Nezákonný dôkaz potom nemohol byť podkladom pre odsudzujúci rozsudok. Zároveň sú nezákonnými tiež výpovede svedka K. W. (ako aj na ne nadväzujúce a získané dôkazy - najmä priestorový odposluch) po podaní trestného oznámenia a začatia spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní. Páchatel', ktorý po oznámení plánovaného trestného činu nebol použitý ako agent podľa § 117 ods. 5, ods. 7 Tr. por., nemôže v rámci spolupráce s políciou predstierať pokračovanie v páchaní trestného činu za účelom usvedčenia spolupáchatel'a, ani zabezpečovať dôkazy pre orgány činné v trestnom konaní, a to ani v pozícii svedka. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015, s ktorým sa stotožnil aj prokurátor v uznesení o zastavení trestného stíhania vo veci prípravy obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy z 2. septembra 2013, sp. zn. VII/2 Gv 238/09/1000.

Vzhľadom na uvedené dovolaciemu súdu navrhol vysloviť, že napadnutými rozsudkami súdov nižšieho stupňa a konaním, ktoré im predchádzali, bol porušený zákon v neprospech obvineného F. R. z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12, ods. 20, § 117 ods. 2, ods. 5, ods. 6, ods. 7, § 119 ods. 2, § 127 ods. 1 Tr. por., ako aj v ustanoveniach § 4 ods. 3 písm. a), b), c), § 7 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním. Zrušil napadnuté rozsudky, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku prikázal, aby vec v

potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolania obvineného F. R. na vyjadrenie ostatným procesným stranám.

Prokurátor vo vyjadrení uviedol, že tvrdenia o motivácii svedka K. W. a policajnej provokácii nie sú ničím podložené a nevyplývajú ani z dokazovania na hlavnom pojednávaní. Úmysel spáchať úkladnú vraždu bol preukázaný aj ďalšími nepriamymi dôkazmi (napr. nález krompáča a lopaty v aute obvineného C. W., nález pút, vreca a utlmujúcich liekov v aute obvineného F. R....), výpoveďou poškodeného K. H., nielen výpoveďou svedka K. W. a zvukovými záznamami. Klamanie zo strany svedka K. W. nebolo súdmi zistené, pričom citovaná časť psychologického skúmania bola vytrhnutá z kontextu, keďže znalec súčasne skonštatoval nezistenie sklonov svedka ku konfabuláciám. Rovnako je vytrhnutá aj citácia z výpisov z odpočúvanej telekomunikačnej prevádzky. Časti rozhovoru sú iba zisťovaním stavu veci od svedka K. W., pričom výpisy je potrebné hodnotiť v súvislosti so všetkými ostatnými dôkazmi. Vo vzťahu k namietanému príkazu poukázal na ustanovenie § 114 Tr. por., ktorý neupravuje povinnosť, aby príkaz obsahoval údaj o umiestení záznamového zariadenia. To je vecou polície. Podstatné je splnenie zákonných podmienok pre jeho použitie podľa § 114 Tr. por. V čase vydania príkazu boli podmienky splnené a príkaz obsahoval všetky zákonné náležitosti, preto bol následne v súlade s ustanovením § 114 ods. 2 Tr. por. potvrdený sudcom pre prípravné konanie. Argumenty obhajoby k zákonným podmienkam upraveným v zákone o ochrane pred odpočúvaním považoval za zmätočné, nakoľko príkaz prokurátora bol v prípravnom konaní vydaný podľa § 114 Tr. por. Príkaz podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním vydáva len príslušný sudca a to mimo trestného konania, pričom daný zákon neobsahuje ustanovenie zakladajúce povinnosť uvádzať v príkaze spôsob umiestnenia záznamového zariadenia. Prokurátor sa nestotožnil ani s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015, pretože predmetná trestná vec nebola ešte právoplatne skončená a nešlo o stanovisko najvyššieho súdu. Následne zopakoval svoju skoršiu argumentáciu k dôkazom, na základe ktorých došlo k odsúdeniu za prípravu úkladnej vraždy, ako aj uviedol totožné skutočnosti k procesnému postaveniu K. W., k jeho motivácii a k možnostiam orgánov činných v trestnom konaní odhaliť danú trestnú činnosť ako vo vyjadrení k dovolaniu obvineného Q. D. (z tohto dôvodu dovolací súd vyjadrenie prokurátora k týmto otázkam neuvádza duplicitne). Na margo uznesenia prokurátora zastavení trestného stíhania z 2. septembra 2013, sp. zn. VII/2 Gv 238/09/1000 poznamenal, že v danom prípade boli obrazovo-zvukový záznam a výsluch svedka vylúčené z dokazovania v prípravnom konaní, pretože svedok postupoval v rozpore so zákonom, keď u obvineného vytváral vôľu spáchať trestný čin napriek tomu, že obvinený neurobil žiadne reálne preukázateľné kroky smerujúce k fyzickej likvidácii manželky. Dôkazné prostriedky boli vylúčené pre provokovanie obvineného, nie pre nemožnosť vyhotovovania zvukových záznamov záznamovým zariadením na tele svedka. Dovolaciemu súdu preto navrhol dovolanie obvineného F. R. odmietnuť podľa § 382 ods. 1 písm. c) Tr. por. [pozn. aut.: správne má byť § 382 písm. c) Tr. por.], pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bolo zaslané obvinenému F. R. a jeho obhajcovi, ktorí na podanie nereagovali.

Obvinený W. Š. oprel dovolanie, podané prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Ivany Halahijovej, o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), e), g), i) Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. vzhľadom v tom, že senát súdu prvého stupňa už prejednal vinu obvineného Q. D. minimálne v bode 1/ rozsudku z 28. mája 2013, sp. zn. PK-1T/10/2012, keď v tom istom zložení schválil v trestnej veci vedenej pod PK-1T/2/2013 dohodu o vine a treste odsúdených T. K. a N. K. za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. por. a iné, pričom v skutkovej vete uviedol celé meno obvineného

Q. D.. Schválením predmetnej dohody o vine a treste došlo k porušeniu základných zásad upravených v ustanovení § 2 ods. 4 Tr. por. V tejto súvislosti poukázal na závery najvyššieho súdu prezentované v uznesení zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, ktoré sa podľa názoru obvineného vzťahujú aj na jeho trestnú vec, a preto v predmetnej trestnej veci možno vysloviť závažné pochybnosti o nezáujatosti sudcov súdu prvého stupňa JUDr. Igora Králiku, JUDr. Jána Buvalu a JUDr. Emila Klemaniča a títo mali byť vylúčení. K obdobnej situácii došlo aj v dôsledku schválenia ďalších dohôd o vine a treste (uzatvorených napr. s K. Š., Ing. K. K.), kedy senát súdu prvého stupňa prejedlikoval aj vinu obvineného W. Š. v skutkoch v bodoch 1/ a 5/ rozsudku z 28. mája 2013. Obvinený poukázal aj na dohody schválené 7. marca 2013, sp. zn. PK-1T/4/2013 a 19. decembra 2012, sp. zn. PK-1T/36/2012. Trestnú činnosť kladenú za vinu obvinenému Q. D. minimálne v bode 1/ rozsudku nemožno oddeliť od trestnej činnosti kladenej za vinu obvinenému W. Š.. Zaujatosť vo vzťahu k odsúdenému Q. D. sa potom odráža aj pri rozhodovaní o ostatných spoluobvinených. Výslovenie zaujatosti sudcov súdu prvého stupňa je o to závažnejšie, že rozhodnutie o vine obvinených je založené výlučne na výpovediach bývalých členov, resp. osôb činných pre zločineckú skupinu. Iné dôkazy existenciu zločineckej skupiny nepreukazovali. Výpovede spolupracujúcich osôb je pritom potrebné hodnotiť za súčasného posúdenia ich hodnovernosti a možnosti obmedzenia trestného stíhania alebo zmiernenia trestu týchto osôb.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. uviedol, že bez aktívnej spolupráce chráneného svedka K. W. s orgánmi činnými v trestnom konaní by trestná činnosť nebola odhalená. V tejto súvislosti obvinený poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Tdo 12/2016, sp. zn. 2 Tdo 80/2015, sp. zn. 3 To 1/2014, sp. zn. 2 TdoV 12/2014, sp. zn. 3 Tdo 43/2011 a citoval z rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2 To 15/2015 (spolu s citáciou príslušných ustanovení Trestného poriadku). S ohľadom na dané rozhodnutie nebolo možné použiť dôkazy zabezpečené po 23. marci 2011 (výpovede svedka K. W., priestorové zvukové záznamy). Zaznamenanie priestorových odposluchov, resp. telefonických rozhovorov nebolo v súlade s Trestným poriadkom ani zákonom o ochrane pred odpočúvaním, pretože príkazy a žiadosti neobsahovali odôvodnenie súladné so zákonom. Príkazy boli odôvodnené iba výpoveďou spolupracujúceho svedka K. W., ktorý bol opakovane trestne stíhaný a nedôveryhodný, čo vyplýva z úradných záznamov z 18. marca 2011. Príkazy neobsahovali relevantné vysvetľujúce argumenty, vyžadované aj Ústavným súdom Slovenskej republiky (sp. zn. I. ÚS 274/05, I. ÚS 117/07, III. ÚS 80/08), preto sú získané záznamy nezákonné. Pri trestnom čine, za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody na doživotie, je potrebné obozretne skúmať každý dôkaz a nepripustiť nezákonne získané dôkazy. V danom prípade boli takéto dôkazy kľúčové. Rovnako za zákonne získaný dôkaz nemožno považovať „motáky“ zaistené v Ústave na výkon väzby Leopoldov, keďže obsahom písomností je korešpondencia medzi obvineným a obhajcom, do ktorej je podľa § 4 písm. a) zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby [pozn. aut.: správne má byť § 20 ods. 4 písm. a) zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby] (ďalej len „zákon o výkone väzby“) neprípustné nahliadať.

K porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. malo dôjsť nedoručením odvolaní spoluobvinených obvinenému W. Š. pred verejným zasadnutím, v dôsledku čoho sa obvinený nemal možnosť oboznámiť s týmito odvolaniami, podľa ich obsahu prispôbiť svoju obhajobu, ani sa o ich obsahu poradiť s obhajcom. Podstatné boli najmä odvolania obvinených F. R. a K. Š., ktorí zmenili svoje postoje a priznali sa k vlastnej činnosti, čím usvedčovali z páchania trestnej činnosti aj obvineného W. Š.. Súčasne namietol zamietnutie návrhu na doplnenie dokazovania k bodom 4/, 5/ rozsudku výsluchom svedka Ing. S. J. z dôvodu nemožnosti zabezpečenia svedka v prípravnom konaní. Obvinený sa s tým nestotožnil, pretože v zmysle mailovej komunikácie vyšetrovateľa s právnym zástupcom svedka mohol byť svedok zastihnutelný prostredníctvom právneho zástupcu. Svedok Ing. S. J. mal byť pritom objednávateľom skutkov v bodoch 4/, 5/ rozsudku. Ďalej boli na hlavnom pojednávaní prečítané výpovede svedkov K. K. H. a K. X. D., aj keď obvinený navrhoval ich predvolanie na hlavné pojednávanie. Zo spisu nevyplývajú skutočnosti brániace výsluchu svedka K. X. D., preto neboli splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 263 ods. 3 Tr. por. Vzhľadom na hroziacu výšku trestu mal súd prvého stupňa vyvinúť maximálne úsilie na zistenie skutkového stavu a vykonať vo veci všetky dostupné dôkazy za účelom odstránenia rôznych variantov spáchania skutku, najmä ak obžaloba stojí na jedinom spolupracujúcom svedkovi. Zároveň odmietnutie návrhu na vykonanie dokazovania nebolo súdom riadne odôvodnené. Konštatovanie súdu o dostatku dôkazov bolo s ohľadom na neznámy obsah

navrhovanej výpovede Ing. S. J. predčasné. Zamietnutím návrhu na doplnenie dokazovania, ktoré bolo spôsobilé privodiť zmenu v dôkaznej situácii, bolo porušením práva na obhajobu.

V skutkových vetách skutkov v bodoch 4/, 5/ rozsudku nebolo explicitne konštatované ich spáchanie členmi zločineckej skupiny. Zadávateľom skutkov mal byť obvinený W. Š., pričom v popise skutku absentuje prepojenie na hierarchicky vyššie postavené osoby v štruktúre zločineckej skupiny a koordinované konanie s cieľom dosiahnuť finančný prospech. Zo skutkovej vety nevyplýva vedomosť vyššie postavených osôb o páchaní tohto skutku a že by obvinený mal z toho získať finančný prospech. Cieľom kvalifikačného znaku spáchania skutku ako člen nebezpečného zoskupenia, ako okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby, je trestať vyššou sadzbou konanie najvyššej formy organizovaného zločinu. Z popisu skutkov v bode 4/, 5/ rozsudku takúto formu nemožno ustáliť. V nadväznosti na to poukázal na rôzne rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúce sa vymedzenia skutku. Nakoľko skutkové vety nekorešponujú s právnou kvalifikáciou, došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Dovolaciemu súdu navrhol vysloviť, že rozsudkami súdov nižšieho stupňa bol porušený zákon v neprospech obvineného W. Š.. Súčasne navrhol zrušiť rozsudky súdov nižšieho stupňa a prikázať predmetnú vec znovu v potrebnom rozsahu prerokovať a rozhodnúť, avšak v inom zložení senátu.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolania obvineného W. Š. na vyjadrenie ostatným procesným stranám.

Prokurátor sa k dovolaniu obvineného W. Š. vyjadril s tým, že uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4 To 6/2016 bolo v tej istej trestnej veci (trestná vec obž. W. Q. a spol.) nahradené uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 5 Ndt 3/2017, pričom bolo k danej otázke súčasne prijaté stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, sp. zn. Tpj 11/2017 z 5. apríla 2017. Zo stanoviska je zjavné, že rozhodovaním o predchádzajúcich dohodách o vine a treste sudcami toho istého senátu nedošlo automaticky k zaujatosti o rozhodovaní o obžalobe proti Q. D. a spol. Aj podľa prokurátora je potrebné s osobitnou starostlivosťou skúmať výpovede spolupracujúcich osôb. Súdy nižšieho stupňa mali možnosť si urobiť záver o ich dôveryhodnosti, pričom dané výpovede boli hodnotené v súhrne s ostatnými dôkazmi, čo je v súlade s judikatúrou, na ktorú bolo poukazované v dovolaní. K argumentácii opierajúcej sa o uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2 To 15/2015 uviedol totožné skutočnosti ako vo vyjadrení k dovolaniu obvineného Q. D.. Ďalej mal za to, že príkazy vydané prokurátorom a potvrdené sudcom pre prípravné konanie boli v súlade s Trestným poriadkom. Zákon o ochrane pred odpočúvaním upravuje režim použitia ITP mimo trestného konania. V príkazoch vydaných podľa Trestného poriadku bolo argumentované výpoveďou svedka K. W. z 23. marca 2011 ako podstatného dôkazu, z ktorého vyplývala príprava úkladnej vraždy K. H., teda s poukazom na zákonne získaný dôkaz. Úradné záznamy o predchádzajúcom živote svedka nie sú dôvodom na nehodnotenie skutočností uvedených vo výsluchu (úradné záznamy navyše netvorili súčasť spisu k trestnému činu prípravy úkladnej vraždy). K nedoručeniu odvolaní spoluobvinených uviedol, že tieto boli prečítané na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu. Obvinený W. Š. na ne v krátkosti reagoval, pričom nepožiadaval o svoj výsluch. Pred záverečným rozhodnutím bol teda oboznámený o všetkých dôkazoch. Vo vzťahu ku skutkom v bodoch 4/, 5/ rozsudku vychádzali súdy nižšieho stupňa predovšetkým z výpovedí svedkov N. D., J. I., ktorí sa ku skutkom priznali a pri skutku v bode 4/ rozsudku z výsluchu svedkov Š. N.-I., K. D., K. N.-I. a pri skutku v bode 5/ rozsudku aj z výsluchov A. D., Š. N.-I., X. N.-I., K. N.-I., obhliadky miesta činu, znaleckých posudkov, správy o ošetrovaní zranenia ruky J. I. z 26. septembra 2007. U svedka Ing. S. J. pretrvávala dlhodobá nemožnosť ho predvolať už v prípravnom konaní, pričom prokurátor súhlasil s názorom súdu prvého stupňa o dostatku dôkazov aj bez priameho výsluchu svedka. Rovnako boli s ohľadom na skutočnosti uvedené v zápisniciach o pobyte na Slovensku a z lustrácie k svedkom splnené podmienky na čítanie zápisníc svedkov K. K. H. a K. X. D.. K. K. H. mal uložený administratívny zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky do 29. augusta 2015, K. X. D. do 5. decembra 2008. K poslednému dovolaciemu dôvodu prokurátor uviedol, že postavenie obvineného W. Š. (stredný organizačný stupeň zločineckej skupiny), ziskuchtivý účel páchania trestnej činnosti a vzájomná podriadenosť sú vyjadrené v skutku v bode 1/ rozsudku. Konkrétne vykonané skutky sú ďalšie skutky

označené v rozsudku. Preto skutkové vety považoval za správne a v súlade s použitou právnou kvalifikáciou. Z vykonaných dôkazov (najmä výpovede svedkov N. D., J. I., K. W., W. Z., S. N., spoluobvineného S. D.) pritom vyplývalo, že členovia skupiny mohli sami zadávať príkazy nižšie postaveným členom na páchanie trestnej činnosti. Obvinený W. Š. ich aj vydával. Členovia sa taktiež snažili maximalizovať zisk a páchali trestnú činnosť i bez upovedomenia vyššie postavených členov, aby im nemuseli odvieť časť zisku. Vzhľadom na uvedené dovolaciemu súdu navrhol dovolanie obvineného W. Š. odmietnuť podľa § 382 ods. 1 písm. c) Tr. por. [pozn. aut.: správne má byť § 382 písm. c) Tr. por.], pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bolo zaslané obvinenému W. Š. a jeho obhajcovi.

Obvinený W. Š. na podanie reagoval s tým, že poukázal na rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 22. marca 2017, sp. zn. BB-4T/2/2016 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu zo 7. júna 2017, sp. zn. 2 To 3/2017, z ktorého vyplýva nemožnosť použitia písomného prepisu zvukového záznamu, keď osoba bola svedkom, nie agentom. K obdobnému záveru dospel najvyšší súd aj v uznesení z 9. marca 2016, sp. zn. 2 Tdo 80/2015. Rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 2 To 15/2015 je teda nielen v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, ale navyše bolo zverejnené v Zbierke ako zásadné rozhodnutie. Obvinený sa ďalej nestotožnil s tvrdením prokurátora o odsúdení na základe reťaze iných dôkazov, keďže súd prvého stupňa vychádzal zo svedeckej výpovede K. W. a použitých ITP - odposluchov, čo výslovne konštatoval vo svojom rozsudku. Na podporu svojich argumentov k nevierohodnosti svedka poukázal na rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 1 To 1/2015. Na pravde sa nezakladá ani tvrdenie prokurátora o prečítaní odvolaní na verejnom zasadnutí. Najvyšší súd iba oboznámil skutočnosť, ktoré považoval za podstatné. Zo spisu nevyplýva ani skutočnosť brániaca výsluchu svedka K. X. D.. Jeho administratívne vyhostenie v čase návrhu na vypočutie uplynulo. Taktiež poukázal na takmer identický obsah výpovedí svedkov K. K. H. a K. X. D., vrátane slovosledu, gramatiky, opisu udalostí, čo vnáša pochybnosti o zákonomnom priebehu týchto výpovedí. Svedok ako poškodený bol pritom priamo účastný predmetného skutku. Zamietnutím návrhu bolo porušené právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom, čomu zodpovedá aj obsah rozhodnutia ESĽP vo veci Pello proti Estónsku. Obvinený považoval svoje dovolanie za dôvodné a navrhol rozhodnúť v jeho zmysle.

Nakoľko vyjadrenie obvineného W. Š. bolo doručené priamo najvyššiemu súdu, dovolací súd ho zaslal prokurátorovi, ktorý na neho nereagoval.

Obvinený C. W. oprel dovolanie, podané prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Martina Gajera, o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa obvineného C. W. bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie, upravené v čl. 46 ústavy a v čl. 6 ods. 3 Dohovoru, pretože napadnuté rozsudky boli s výnimkou skutku v bode 1/ založené na výpovedi svedka K. W.. Na hlavnom pojednávaní boli ku skutku v bode 10/ rozsudku vykonané dôkazy podľa požiadaviek a výberu prokurátora (výpoveď svedka K. W., výber zvukových záznamov a záznamov odpočítanej telekomunikačnej prevádzky). Obhajoba navrhovala prehrať všetky telefonické rozhovory medzi svedkom K. W. a policajtom riadiacim tohto svedka, nielen výber navrhnutý prokurátorom. Vykonali sa však len dôkazy slúžiace na usvedčenie obvinených. Vo výpise hovorov chýbal rozhovor z 24. marca 2011 uskutočnenom pred pol jedenástou. Zrejme išlo o inštruktáž policajta, akým spôsobom má svedok K. W. postupovať, aby bol policajný zákrok úspešný. Asi preto bola telefónna stanica svedka monitorovaná až od 11.01h a nie od 10h, kedy bol sudcom udelený súhlas na odpočúvanie. Obvinený je toho názoru, že medzi svedkom a policajtom prebehlo viacero hovorov, ktoré neboli k dispozícii. Súd síce tieto dôkazy pripustil, ale nakoniec ich nevykonal, keď prokurátor uviedol, že vinou technickej poruchy už nie sú dostupné. Ak by sa navrhované dôkazy vykonali, preukázala by sa nezákonnosť dôkazov svedka K. W. o vine obvinených. Uvedené pochybenie obvinený namietal aj v odvolaní, pričom odvolací súd odmietnutie ich vykonania zdôvodnil dostatkom dôkazov.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. rozviedol skutočnosti k väzbe, postupom a postaveniu svedka K. W. ako kajúcnika a agenta, ako aj k vyfabrikovaniu skutku svedkom a k jeho usmerňovaniu orgánmi činnými v trestnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na telefonické rozhovory č. 13 a 56 svedka s policajtom. Nakoľko svedok ako kajúcnik získal výhody, ktoré mu zo zákona neprináležia, pravdivosť ním produkovaných dôkazov je spochybnená a súde by na ne nemali prihliadať. Svedok po oznámení prípravy trestného činu nemal vystupovať ako agent a svedčiť o skutočnostiach, ktoré sa stali po oznámení. Tieto dôkazy boli získané nezákonným spôsobom a nemali byť vykonané. V ďalšej časti obvinený citoval svoje námietky k svedkovi, prezentované v odvolaní, ktoré odvolací súd nezohľadnil a poukázal na problematiku dôveryhodnosti výpovede svedkov kajúcnikov z uznesenia najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016. V nadväznosti na to uviedol kajúcnikov, ktorými bol usvedčovaný z jednotlivých skutkov s tým, že ich nedôveryhodnosť sa snažil na hlavnom pojednávaní preukázať znaleckým posudkom a výsluchom znalca. Súde závery znalca k motivácii takého svedka hovoriť pravdu prehliadli, pričom ani neskúmali odklony použité v rôznych konaniach. K nepoužiteľnosti dôkazov získaných činnosťou svedka K. W. poukázal na uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2 To 15/2015. Podľa obvineného je potrebné sa zaoberať zákonnosťou dôkazov produkovaných svedkom, ako i dôveryhodnosťou vyjadrení spoluobvinených kajúcnikov a okolnosťami, za ktorých zmenili výpovede obvinení F. R. a Q. D., na základe nezákonne získaných dôkazov svedkom K. W..

Dovolaciemu súdu navrhol vysloviť porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, zrušiť napadnuté rozsudky a prikázať súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň žiadal, aby v prípade zrušenia napadnutých rozhodnutí ho dovolací súd prepustil z väzby na slobodu pre absenciu väzobných dôvodov.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolania obvineného C. W. na vyjadrenie ostatným procesným stranám.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor s tým, že príkaz na monitorovanie telefonickej stanice svedka K. W. vydal o 10h prokurátor v budove Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, nie sudca, pričom príkaz bolo potrebné fyzicky doručiť na príslušné pracovisko Úradu zvláštnych policajných činností PPZ (ďalej len „úrad“). Úrad môže začať monitorovanie len po doručení príkazu, preto k jeho začiatku nemôže dôjsť v rovnaký čas, ako je uvedený v príkaze. Časový posun cca 1 hodina je primeraný. Za technické nahrávanie hovorov a ďalšiu manipuláciu s nimi zodpovedá úrad. Spochybňovanie ich správy predloženej na hlavnom pojednávaní je len nepodloženou domnienkou obhajoby. Údajná spolupráca svedka K. W. s orgánmi činnými v trestnom konaní pred 23. marcom 2011 z dôvodu jeho prepustenia z väzby sú nepodložené domnienky obhajoby, nepreukázané v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní. Rovnako ako tvrdenia o policajnej provokácii konaním svedka. V nadväznosti na to zopakoval svoju argumentáciu z vyjadrení k dovolaniam ostatných spoluobvinených k ďalším dôkazom preukazujúcim vinu v bode 10/ rozsudku a k motívu svedka K. W. podať trestné oznámenie. Špekulácie obhajoby o pripravovaní svedka na jeho prvotnú výpoveď 23. marca 2011 nemajú s poukazom na ďalšie dôkazy (najmä odpočuté hovory odsúdeného S. D. a jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní) logickú oporu. Záver psychologického skúmania a časti výpisov z odpočúvanej telekomunikačnej prevádzky sú vytrhnuté z kontextu. V tejto časti prokurátor argumentoval rovnako ako v predchádzajúcich vyjadreniach k iným dovolaniam.

V ďalšej časti podania prokurátor uviedol, že použitie tzv. odklonov v trestnom konaní voči spolupracujúcim osobám je zákonnou možnosťou. Dodržanie zákonných podmienok vyhodnocuje orgán rozhodujúci o konkrétnom odklone. Súd hodnotí výpovede svedkov tzv. kajúcnikov podľa všeobecných zásad, ale nemôže hodnotiť „primeranosť“ použitého odklonu v inom trestnom konaní. K uzneseniam najvyššieho súdu, sp. zn. 4 To 6/2016 (trestná vec obž. W. Q. a spol.), sp. zn. 2 To 15/2015 zopakoval argumentáciu z ostatných vyjadrení. K priznaniu F. R. pred odvolacím súdom poukázal na skutočnosť, že toto sa netýkalo skutku prípravy úkladnej vraždy. Z ostatných skutkov bol usvedčovaný aj N. D., K. H., K. Š.. Vyjadrenie Q. D. nebolo možné považovať za priznanie. Vzhľadom na uvedené dovolaciemu

súdu navrhol dovolanie obvineného C. W. odmietnuť podľa § 382 ods. 1 písm. c) Tr. por. [pozn. aut.: správne má byť § 382 písm. c) Tr. por.], pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora bolo zaslané obvinenému C. W. a jeho obhajcovi, ktorí na neho nereagovali.

Na úvod považuje dovolací súd za potrebné ozrejmiť zloženie dovolacieho senátu. Spis bol pôvodne nesprávne pridelený JUDr. Pavlovi Farkašovi ako sudcovi spravodajcovi. Z rukou písaných poznámok na predkladacej správe je zrejmé, že z konania sú vylúčení JUDr. Viliam Dohňanský a JUDr. Martin Piovartsy (odvolacie konanie), ako aj JUDr. Jana Serbová, ktorá rozhodovala v tejto veci o obvinenom W. I. JUDr. Jana Serbová však bola v trestnej veci obvineného W. I. členkou 5-členného senátu, ktorý rozhodoval o dovolaní obvineného W. I.. V zmysle ustanovenia § 31 ods. 3 Tr. por. účinného v čase nápadu veci na najvyšší súd bol z rozhodovania o dovolaní vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca iného stupňa. V danom prípade sa JUDr. Jana Serbová nezúčastnila na konaní ako sudca iného stupňa, ale rovnakého stupňa, pričom každé dovolanie sa posudzuje samostatne. Obvinený navyše môže podať dovolanie opakovane (v rámci zákonnej lehoty a z iných ako predtým uplatnených dôvodov) a ani vtedy nie je pôvodne rozhodujúci senát vylúčený. Nakoľko podľa Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2017 v znení Opatrenia č. 15 (ku dňu nápadu veci) bol JUDr. Pavol Farkaš náhradným členom senátu, členom senátu v danej veci by sa mohol stať iba v prípade vylúčenia stálych členov. Keďže stála členka senátu JUDr. Jana Serbová nebola zo zákona vylúčená z konania, JUDr. Pavol Farkaš nenastúpil na jej miesto, a preto mu trestná vec nemohla byť ani pridelená ako sudcovi spravodajcovi. V tejto súvislosti je taktiež nutné zdôrazniť, že v období, kedy bola vec JUDr. Pavlovi Farkašovi nesprávne pridelená, tento vykonal iba procesné úkony týkajúce sa povolenia nahliadnutia do spisu, resp. odpovedí na žiadosti o stave konania s tým, že obhajobu informoval, že dovolania budú vybavené v poradi (s uvedením pravdepodobného termínu).

Po zistení pochybenia bola trestná vec 8. februára 2021 pridelená riadiacemu predsedovi senátu JUDr. Petrovi Hatalovi ako sudcovi spravodajcovi.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaniach skúmal procesné podmienky pre ich podanie a zistil, že dovolania sú prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], boli podané oprávnenými osobami prostredníctvom obhajcov [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., § 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), splňajú obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že dovolania obvinených je potrebné odmietnuť, pretože nie sú dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (bližšie vid' R 120/2012).

K namietanému porušeniu práva na obhajobu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu

garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Obvinení F. R. a C. W. poukazovali na problematiku nedôveryhodnosti chráneného svedka K. W., jeho postavenia kajúcnika, resp. nepreskúmanie odklonov v iných konaniach a nedôveryhodnosť aj ďalších osôb vystupujúcich v pozícii kajúcnikov.

Otázkou vierohodnosti a použiteľnosti svedeckých výpovedí tzv. kajúcnikov sa v posledných rokoch zaoberal nielen najvyšší súd, ale predovšetkým ústavný súd a ESLP.

Postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využijú zákonodarcom ukotvený, a teda úplne legálny inštitút spolupracujúceho svedka, nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou týchto výpovedí dopracovali. Relevantné ustanovenia Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov) v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí ukládajú súdom povinnosť vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu (rozhodnutie ústavného súdu z 8. novembra 2016, sp. zn. III. ÚS 758/2016, uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 53/2016).

Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí pripustil použiteľnosť tzv. odklonov ako zákonných inštitútov v trestnom konaní, avšak za prísneho posúdenia obsahu výpovede spolupracujúcej osoby. „Zo znenia samotnej zákonnej úpravy vyplýva, že zákonodarca v záujme postihnutia závažných foriem trestnej činnosti, u ktorej je jej objasňovanie, takpovediac zvonku, veľmi sťažené, v niektorých prípadoch takmer nemožné ..., stanovil ako legitímny cieľ záujem spoločnosti na vyšetrovaní takejto trestnej činnosti, pričom tento povýšil nad záujem potrestať jedného z jej „menej aktívnych“ aktérov, ktorý orgánom činným v trestnom konaní poskytne pri plnení danej úlohy nezanedbateľnú súčinnosť. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v otázke tzv. korunných svedkov poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné výhody upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESLP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom na vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (pozri rozhodnutie ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3.3.2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatel'a založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (pozri napr. rozhodnutie ESLP vo veciach Cornelis proti Holandsku, z 25.5.2004, č. 994/03; Lorse proti Holandsku, z 27.1.2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, z 27.1.2004, č. 54445/00). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou adresovanou konajúcemu súdu dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí.“ (uznesenie ústavného súdu z 8. novembra 2016, sp. zn. III. ÚS 758/2016).

„Použitie výpovedí svedkov výmenou za ich imunitu alebo iné výhody predstavuje dôležitý nástroj vnútroštátnych orgánov na boj proti závažnej trestnej činnosti, avšak je nutné brať na zreteľ, že môže spochybniť spravodlivosť konania proti obvinenému, pretože takáto výpoveď je zo svojej povahy manipulovateľná a môže byť urobená výlučne výmenou za ponúkané výhody, alebo ako akt osobnej pomsty. Podľa ESLP preto nemožno podceňovať niekedy nejednoznačnú povahu takejto výpovede a

riziko toho, že obvinený by mohol byť súdený na základe neoverených obvinení, ktoré nie sú nevyhnutne nezaujaté (m. m. Habran a Dalem, č. 43000/11 a 49380/11, ods. 94 - 96, 17. 1. 2017, ods. 100). Európsky súd pre ľudské práva však doplnil, že použitie takejto výpovede samo osebe neznamená, že konanie ako celok treba považovať za nespravodlivé. Otázkou použitia výpovede spolupracujúceho svedka je pritom potrebné posúdiť v rámci okolností daného prípadu s dôrazom na to, či konanie ako celok bolo spravodlivé“ (nález ústavného súdu z 23. marca 2021, I. ÚS 292/2020).

Z uvedeného vyplýva, že Trestný poriadok umožňuje spolupracujúcu osobu, ktorá získala legálny benefit v podobe nepostihnutia, resp. miernejšieho postihnutia za svoju trestnú činnosť, v trestnom konaní vypočuť a následne jej výpoveď použiť ako zákonný dôkaz, však v zmysle rozhodnutí ESĽP je vždy potrebné dôsledné posúdenie takejto výpovede.

ESĽP v rozhodnutí vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, č. 45084/14 navyše poukázal na potrebu skúmania výhod poskytnutých kajúcnikovi nielen v danom konaní, ale prípadne aj v iných trestných konaniach, aby bola zaručená celková spravodlivosť konania. ESĽP pritom vychádzal zo skoršieho rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že „intenzita prieskumu vyžadovaného vo vzťahu k dôkazu poskytnutého komplicom je priamo úmerná významu výhody, ktorú tento komplic získa výmenou za dôkaz, ktorý poskytne“ (rozhodnutie ESĽP vo veci Erdem proti Nemecku z 9. decembra 1999, č. 38321/97).

Súdy sa teda musia v rámci hodnotenia dôkazov dôsledne vyrovnávať so všetkými aspektmi takejto výpovede, vrátane poskytnutých benefitov.

Súd prvého stupňa poukazoval vo svojom rozsudku na skutočnosť, že proti chránenému svedkovi K. W. sa v inom trestnom konaní vedie stíhanie za všetky skutky z aktuálne prejednávanej trestnej veci, na ktorých sa zúčastnil. Súd pritom „bezhlavo“ neuveril jeho výpovediam, ale dôsledne ich hodnotil a konfrontoval s ostatnými dôkazmi, ako aj sám posudzoval spôsob výpovede svedka na hlavnom pojednávaní. Na svedka bol taktiež vypracovaný znalecký posudok znalcom z odboru psychológie, ktorý nezistil, že by išlo o psychicky narušenú osobu, so sklonmi k fabuláciám alebo vyplňaniu pamäťových medzier (str. 23, 49 rozsudku). Súd súčasne v rámci všetkých skutkov (vyjadroval sa k nim jednotlivo) rozsiahlo odôvodňoval, z ktorých ďalších dôkazov mal preukázanú vinu obvinených a či korešpondujú s výpoveďami chráneného svedka K. W..

Odvolací súd posudzoval len zákonnosť výpovedí chráneného svedka K. W. a jeho dôveryhodnosť v aktuálnej trestnej veci (s poukazom na ďalšie dôkazy), keď na margo odvolacích námietok k odloženiu vznesenia obvinenia K. W. konštatoval, že v inej trestnej veci nie je oprávnený preskúmať zákonnosť postupov orgánov činných v trestnom konaní (str. 32, 35 rozsudku).

Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom zaoberal hodnovernosťou výpovedí chráneného svedka K. W.. Pokiaľ ide o poskytnuté výhody chránenému svedkovi, podľa súdu prvého stupňa bol v inom konaní stíhaný za predmetné trestné činy, t. j. súd nemal za to, že by chránený svedok dostal výhodu. Zo spisového pritom vyplýva pravdivosť konštatovania súdu prvého stupňa, nakoľko aj keď chránenému svedkovi K. W. bolo pôvodne dočasne odložené vznesenie obvinenia, už v čase podania obžalôb (2. apríla 2012, resp. 21. mája 2012) mal obvinenie vznesené. Prokurátor pokynom z 9. marca 2012 uložil vyšetrovateľovi povinnosť vzniesť obvinenie K. W. a J. I. vo všetkých veciach, v ktorých im bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia. K. W. bolo preto uznesením z 19. marca 2012, PPZ-322/BOK-BI-2010 Vš vznesené obvinenie (ostatné trestné činy, za ktoré boli dovolatelia stíhaní, s výnimkou obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy, za ktorú ani nemal odložené vznesenie obvinenia). Následne bola jeho vec vylúčená na samostatné konanie. Na hlavnom pojednávaní teda vypovedal v čase, keď sa proti nemu viedlo trestné stíhanie (na uvedenom nemení nič tvrdenie chráneného svedka, že za skutky, ktoré sú predmetom konania, má stále odložené vznesenie obvinenia, keďže zo spisu vyplýva niečo iné), pričom sa vyjadroval aj k dôvodom spolupráce s políciou. Na hlavnom pojednávaní súčasne boli čítané listinné dôkazy k okolnostiam zadržania chráneného svedka K. W., jeho väzby a následného prepustenia z väzby v inom konaní

(okolnosti, za ktorých došlo k prepusteniu z väzby, mali byť podľa obhajoby dôvodom na spoluprácu chráneného svedka s políciou), a to aj za účasti obhajoby, ktorá nemala pripomienky. V súvislosti s výhodami poskytnutými chránenému svedkovi obvinený C. W. poukazoval na nesplnenie podmienok na postup podľa § 215 ods. 3 Tr. por. (zastavenie trestného stíhania prokurátorom) a § 218 Tr. por. (podmienečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného), avšak dovolaciemu súdu nie je zrejmé, k akému konaniu sa tieto inštitúty mali vzťahovať, keďže chránený svedok sa iba vyjadril, že má odložené vznesenie obvinenia a zastavenie trestného stíhania nevyplývalo ani zo spisu.

Súčasne je potrebné zdôrazniť, že odsúdenie obvinených nebolo založené iba na chránenom svedkovi, ale na ucelenom rade dôkazov, ktoré súd prvého stupňa pri jednotlivých skutkoch rozsiahlo rozviedol.

Pokiaľ ide o ďalšie osoby, ktoré obvinený C. W. označuje za kajúcnikov, týmto osobám (s výnimkou J. I., u ktorého ale následne došlo k vzneseniu obvinenia) nebolo odložené alebo zastavené trestné stíhanie, ale boli právoplatne odsúdené na základe uzavretých dohôd o vine a treste, schválených súdom. Ako dovolací súd konštatoval v inej časti rozhodnutia, uzatvorenie dohody o vine a treste je právom každého obvineného, pričom však neznižuje dôveryhodnosť následnej výpovede uskutočnenej iba v pozícii svedka. Schvaľujúci súd súčasne musí dbať o to, aby dohody boli uzatvorené za splnenia všetkých zákonných podmienok, inak návrh dohody o vine a treste odmietne.

Neobstojí ani tvrdenie obvineného C. W., že súdy nižšieho stupňa prehliadli závery znaleckých posudkov. Ku konštatovaniu znalca z odboru psychológie k chránenému svedkovi K. W. a svedkovi K. H. o možnom motíve nevypovedať pravdu sa súdy nižšieho stupňa vyjadrili na str. 49 rozsudku súdu prvého stupňa, resp. str. 35 rozsudku odvolacieho súdu (znalec sa pritom vyjadroval všeobecne k možnostiam klamstva spolupracujúcich osôb). Na ostatných svedkov, ktorí boli právoplatne odsúdení, sa znalecké posudky (s výnimkou znaleckého posudku na S. D. v procesnom postavení obvineného) nevyhotovovali a obhajoba počas konania také návrhy ani neprezentovala (obhajca obvineného C. W. dokonca na hlavnom pojednávaní uviedol, že také návrhy podá, po porade s ostatnými obhajcami, až keď z dokazovania vyplynie ich potreba).

Všetky osoby označené obhajobou za kajúcnikov, boli vypočuté na hlavnom pojednávaní, obvinení, resp. ich obhajcovia im mali možnosť klásť otázky a konfrontovať svoje tvrdenia s ich výpoveďami, čo aj aktívne využili. Na hlavnom pojednávaní bolo taktiež zisťované (súdom prvého stupňa alebo obhajobou), či vypovedajú dobrovoľne, boli im sľúbené alebo poskytnuté výhody zo strany orgánov činných v trestnom konaní, prípadne boli kontaktovaní vyšetrovateľom alebo operatívami. Zároveň prípadne schválené dohody o vine a treste, resp. rozsudky rôznych súdov týkajúce sa osôb vypovedajúcich na hlavnom pojednávaní, boli oboznámené na hlavnom pojednávaní. Schválené dohody o vine a treste boli aj predmetom rozsudku odvolacieho súdu (str. 28-32), ktorý sa následne vyjadroval k dôveryhodnosti svedeckých výpovedí (vrátane svedka K. H. a chráneného svedka K. W.) a k námietkam obhajoby o spochybňovaní výpovedí dohodami s políciou (str. 35).

Pokiaľ ide o namietaný údajný nátlak zo strany policajnej operatívy a vyšetrovateľov na svedkov, „...samotné také tvrdenie nemôže postup štátneho orgánu spochybniť, jeho nelegálna činnosť by musela byť dokázaná, rovnako ako spáchanie trestného činu (i trestného činu spáchaného pri výkone právomoci verejného činiteľa). Inak platí prezumpcia správnosti takého postupu (rovnako, ako prezumpcia neviny v trestnom konaní)“ [rozsudok najvyššieho súdu z 26. novembra 2014, sp. zn. 2 To 9/2014]. S výnimkou svedka K. Š., ktorý však na hlavnom pojednávaní iniciatívne žiadal uzatvorenie dohody o vine a treste za účasti svojho obhajcu, ostatní svedkovia netvrdili, že by bol na nich vyvíjaný nátlak.

Medzi porušenie iných obhajovacích práv je možné zaradiť aj nesprávne procesne vykonané dokazovanie, ktoré vedie k popretiu zásady kontradiktórnosti konania a s tým súvisiace znemožnenie obvinenému vyjadriť sa k dôkazu tvoriacemu podklad rozhodnutia.

Na úvod je potrebné uviesť, že je v rozpore so skutočnosťou tvrdenie obvineného W. Š., že trval na

výsluchu svedkov K. K. H. a K. X. D.. Na hlavnom pojednávaní konanom 13. septembra 2012 obvinený súhlasil s čítaním výpovede K. K. H. (zv. XI, č. l. 4224). Trval iba na osobnom vypočutí K. X. D.. Dovolací súd sa preto zameril len na posúdenie splnenia podmienok (v intenciách dovolacej námietky) pre čítanie zápisnice o výsluchu svedka K. X. D..

Zo spisového materiálu je zrejmé, že svedok K. X. D., štátny občan Ukrajiny, mal do 5. decembra 2008 uložený administratívny zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky. Nakoľko sa svedok po uplynutí zákazu vstupu nenachádzal na Slovensku, jeho výsluch bol v prípravnom konaní vykonaný 19. decembra 2011 prostredníctvom právnej pomoci zo strany Ukrajiny, kde mal svedok trvalý pobyt (zv. IX/E, č. l. 2003 - 2007). Rovnako súd prvého stupňa upovedomoval svedka o konaní hlavného pojednávania prostredníctvom právnej pomoci z 25. júna 2012 (zv. X, č. l. 3947). Pisomnosti, vrátane upovedomenia, si svedok prevzal 4. októbra 2012 na Výnohradivskom okresnom súde Zakarapatskej oblasti na území Ukrajiny, z čoho bola spísaná zápisnica (zv. XIII, č. l. 4747 - 4758).

Podľa § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca.

Na aplikáciu ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. sa vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych podmienok - a) zákonne uskutočnený výsluch, b) jedna z vymenovaných skutočností.

Obvinený W. Š. nezákonnosť výsluchu svedka v dovolaní (ani počas konania pred súdmi nižšieho stupňa) nenamietal, pričom je zrejmé, že sa uskutočnil na základe predpisov Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci na základe totožných vopred určených otázok pre oboch svedkov. Z tohto dôvodu je irelevantná polemika obvineného k možným dôvodom zhodnosti obsahu výpovedí svedkov K. K. H. a K. X. D., navyše ak k samotnému priebehu skutku vypovedali zo svojho uhla pohľadu. Dovolací súd sa preto sústredil na druhú podmienku, a to či sa svedok K. X. D. stal pre súdy nižšieho stupňa nedosiahnuteľným.

Svedok bol cudzím štátnym občanom, ktorý sa po skončení administratívneho vstupu na územie Slovenskej republiky naďalej zdržiaval v mieste trvalého bydliska na Ukrajine. Napriek tomu, že mal vedomosť o konaní pred súdom prvého stupňa, neprejavil záujem o prítomnosť na hlavnom pojednávaní (resp. úplne ignoroval upovedomenie o hlavnom pojednávaní). Svoj vzťah ku konaniu vyjadril aj vo svojom vyhlásení k preštudovaniu spisu, v ktorom uviedol, že nemá záujem sa oboznamovať so spisovým materiálom, ani nemá morálne alebo materiálne nároky voči obvineným, a to napriek tomu, že v prípravnom konaní vyslovil záujem uplatniť si náhradu škody. Vzhľadom na postoj svedka by ďalšie úkony spojené so zabezpečením jeho prítomnosti na hlavnom pojednávaní v konečnom dôsledku značne predĺžili konanie. Na margo uvedeného je potrebné najmä zdôrazniť, že už samotné doručovanie písomností súdu prvého stupňa prostredníctvom právnej pomoci trvalo niekoľko mesiacov. Dosiahnutie osobnej účasti svedka by bolo podstatne komplikovanejšie. Rovnako opätovné vypočutie ukrajinským súdom by, s ohľadom na dĺžku vybavovania obdobnej žiadosti v prípravnom konaní, zrejme pomerne ovplyvnilo dobu konania na súde prvého stupňa. Za tejto situácie sa dovolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa o nedosiahnuteľnosti svedka a potrebe čítania jeho svedeckej výpovede. Na záver dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že svedecká výpoveď svedka K. X. D. súčasne nebola jediným usvedčujúcim dôkazom k skutku v bode 4/ rozsudku. V opačnom prípade by osobná účasť svedka bola nevyhnutná. Navyše obvinený W. Š. a jeho obhajca nežiadali doplniť dokazovanie o výsluch daného svedka, a to ani v rámci odvolania. Na potrebe výsluchu svedka trvali opakovane až v dovolacom konaní.

Vo vzťahu k svedkovi Ing. S. J. možno dať obvinenému W. Š. za pravdu, že zamietnutie návrhu na výsluch tohto svedka sa môže javiť ako predčasné, keď súd prvého stupňa ani nevyvinul úsilie svedka predvolať. Na druhej strane zamietnutím vykonania navrhnutého dôkazu nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže medzi práva obvineného nepatrí vyhovieť všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súdoch zvážiť, či navrhnutý dôkaz považujú za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospejú k negatívnemu výsledku, sú povinné o návrhu rozhodnúť. Súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 14. mája 2013 zamietol návrh s poukazom na nemožnosť zabezpečenia prítomnosti svedka už v prípravnom konaní (svedok sa zjavne odmietal zúčastniť výsluchu, keď v tomto duchu zaslal vyšetrovateľovi oznámenie prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom ani príslušníkom Policajného zboru sa nepodarilo ustáliť pobyt svedka, keďže na ním uvádzanej adrese nebol vlastníkom bytu a podľa šetrenia sa tam vôbec nezdržoval), ako aj s ohľadom na dostatok iných dôkazov. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že ku skutkom v bodoch 4/, 5/ boli vypočutí viacerí svedkovia a poškodení, ktorí podľa súdov nižšieho stupňa preukazovali vinu obvinených, t. j. svedecká výpoveď Ing. S. J. by zrejme nemohla byť rozhodujúcim dôkazom o nevine obvineného. Súčasne dôvodnosť zamietnutia návrhu dovolací súd nebol oprávnený skúmať.

Obdobný názor zastáva aj ústavný súd. „Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov“ (uznesenie ústavného súdu z 31. augusta 2004, sp. zn. IV. ÚS 252/04). Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené (uznesenie ústavného súdu z 11. júla 2012, sp. zn. II. ÚS 258/2012, uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 72/2012).

Porušením práva na obhajobu nie je ani obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (bližšie viď R 7/2011). Z uvedeného teda vyplýva, že pod porušenie práva na obhajobu nepatrí hodnotenie a rozsah vykonaného dokazovania súdmi nižšieho stupňa. Je iba na úvahe súdov nižšieho stupňa posúdiť, či pre rozhodnutie vo veci potrebujú vykonať konkrétny dôkaz. Dovolací súd do toho zasahovať nemôže.

Pokiaľ ide o nevykonanie dôkazov navrhnutých obvineným C. W., súd prvého stupňa mal snahu o zabezpečenie prehratia všetkých hovorov medzi chráneným svedkom K. W. a policajtom. Vinou technickej poruchy však došlo k strate niektorých záznamov, o čom boli procesné strany na hlavnom pojednávaní upovedomené. Za danej situácie bolo potom nereálne očakávať, že súdy nižšieho stupňa návrhu vyhovejú.

Rovnako nie je v súlade so skutočnosťou tvrdenie obvineného o prehrávaní neúplných hovorov podľa požiadaviek prokurátora. Súd prvého stupňa vyhovel návrhom obhajoby a nechal do spisu zabezpečiť všetky dostupné telefonické hovory obvinených a chráneného svedka K. W. z inkriminovaných dní. Následne ich na hlavnom pojednávaní prehral (v prípade chráneného svedka K. W. až do 30. marca 2011, t. j. aj po jeho zadržaní, napriek nesúhlasu prokurátora). Pôvodne výnimku tvorili (okrem vyššie uvedených zničených záznamov) hovory medzi telefonickými stanicami, z ktorých ani jedna nebola

evidovaná na chráneného svedka K. W., pretože pri nich absentoval príkaz na odpočúvanie. Tieto hovory však súd prvého stupňa podrobil posúdeniu (na návrh obhajoby si ich vypočul súkromne), či by vykonaním dôkazu nedošlo k zásahu do práv tretích osôb, pričom zistil, že išlo o presmerované číslo chráneného svedka K. W.. Tieto presmerované hovory a SMS správy boli následne prehraté na hlavnom pojednávaní s tým, že obhajoba žiadala ešte doplniť do spisu zvukový záznam konkrétnych 3 hovor, ktoré mali trvať dlhšiu dobu. K nim bolo zistené, že dva hovory sa týkali nedostupného monitorovaného telefónneho čísla a pri poslednom sa nenachádzal zvukový súbor z dôvodu poruchy systému.

Časový posun medzi vydaním príkazu na monitorovanie telefonickej stanice chráneného svedka K. W. a začatím monitorovania prokurátor logicky vysvetlil vo vyjadrení k dovolaniu obvineného. Aj podľa názoru dovolacieho súdu nie je technicky možné začať s odpočúvaním v okamihu vydania príkazu, keďže samotný odposluch uskutočňuje odlišný subjekt od vydávajúceho subjektu. Tvrdenie obvineného, že k skoršiemu monitorovaniu telefonickej stanice nedošlo z dôvodu inštruovania chráneného svedka K. W. policajtom, bolo iba domnienkou, ktorú obvinený C. W. ničím nepodložil.

Pokiaľ ide o námietku obvineného W. Š. k absencii doručenia odvolaní ostatných spoluobvinených, dovolací súd zistil, že súdy nižšieho stupňa sa riadne nespravovali ustanovením § 314 Tr. por., keď jednotlivé odvolania zaslali na vyjadrenie iba prokurátorovi (pri niektorých podaniach doručených odvolaciemu súdu nie je dokonca zrejmé, či vôbec boli niekomu zaslané na vyjadrenie). Opomenutím spoluobvinených a poškodených zasiahli súdy do ich práv. Napriek tomu, že odvolací súd nielenže pochybenie nenapravil, ale sám uprel procesným stranám ich práva, zásah do práva obvineného W. Š. nedosahoval intenzitu zásadného porušenia práva na obhajobu, nakoľko odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom 12.-13. mája 2014 oboznámil podstatný obsah spisu vrátane chýb, ktoré sa napadnutému rozsudku a konaniu vytýkali. Súčasne obvinení F. R. a K. Š. sa na predmetnom verejnom zasadnutí vyjadrovali k svojim podaniam, pričom obvinený W. Š. k nim nemal pripomienky.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. teda nebol naplnený.

Na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý bol vylúčený (§ 31 Tr. por.), pričom o jeho vylúčení nebolo rozhodnuté.

Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu vzhľadom na pochybnostiach o nestrannosti a nezáujatosti senátu súdu prvého stupňa vzhľadom na prejudikovanie viny obvineného Q. D. (a z toho vyplývajúce prejudikovanie viny obvineného W. Š.), ako aj jeho viny v rozhodnutiach o schválení dohody o vine a treste iných obvinených.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. je zrejmé, že obvineným uvádzaný prípad medzi dôvody vylúčenia sudcu z prejednávania veci nepatrí. Najvyšší súd k tejto otázke prijal zjednocujúci názor v stanovisku 15/2017, a to pre rozdielnosť názorov senátov najvyššieho súdu v trestnej veci obžalovaného W. Q. a spol. (totožná zločinecká skupina ako v aktuálne prejednávanej trestnej veci) k ne/porušeniu prezumpcie nevinoty a ne/vylúčeniu sudcu rozhodujúceho o schválení dohody o vine a treste iného spoluobžalovaného:

A.

I. Prezumpcia nevinoty (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) sa týka osoby obvineného v aktuálne vedenom trestnom konaní a nie je porušená, ak sa o účasti tohto obvineného na žalovanej trestnej činnosti

zmiňuje výrok alebo odôvodnenie skoršieho rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená iná osoba;* rovnako len voči odsúdenej osobe (alebo v inej modalite rozhodnutia podľa § 9 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku) je založená prekážka právoplatne rozhodnutej veci - v následne vedenom trestnom konaní teda môže byť stíhaná iná (ďalšia) osoba zo spáchania toho istého činu.**

II. Súd schvaľuje dohodu o vine a treste bez vykonania dokazovania (ide o výnimku z pravidla podľa § 2 ods. 19 Trestného poriadku), pričom toto rozhodnutie vyvoláva v zmysle § 334 ods. 1 Trestného poriadku právne účinky len vo vzťahu k obvinenému. To primerane platí aj o prijatí vyhlásenia obvineného, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo vyhlásenia, že nepopiera spáchanie takého skutku podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku. Ak súd následne rozhoduje o obžalobe podanej proti inému obvinenému (hoci zo spáchania činu pokrytého skôr schválenou dohodou) alebo o vine iného obvineného (hoci zo spáchania činu pokrytého skorším prijatím vyhlásenia o vine), vykonáva v tomto smere autonómne dokazovanie, bez akejkoľvek viazanosti skorším schválením dohody alebo prijatím vyhlásenia o vine a nemôže pri rozhodovaní vychádzať zo schválenej dohody alebo prijatého vyhlásenia.

III. Objektívny test nezaujatosti (jej vonkajšie zdanie) vo vzťahu k možným dôvodom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku („možno mať pochybnosť o nezaujatosti“) sa týka hodnotenia z pohľadu vonkajšieho nestranného pozorovateľa, ktorý je však informovaný aspoň o základných kautelách používaného procesného postupu. Vo vzťahu k otázke prezumpcie nevinny ide (aj) o okolnosti uvedené v bodoch I. a II. IV. Sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o dohode o vine a treste, neporušil prezumpciu nevinny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) vo vzťahu k inej osobe, ktorá sa mala podľa skutkovej vety dohody a rozsudku podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku podieľať na trestnej činnosti obvineného; taký sudca nie je vylúčený podľa § 31 ods. 1

* pozri aj R 30/1998

** pozri aj R 11/2010 - II.

Trestného poriadku z neskoršieho konania o obžalobe podanej proti dotknutej „inej osobe“ (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní). Pravidlo uvedené v predchádzajúcej vete platí aj vo vzťahu k sudcovi, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o prijatí vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku a neskôr prejednávajúca obžaloba sa týka inej osoby, ktorá sa mala podľa rozsudku vyhláseného na podklade naposledy označeného ustanovenia podieľať na trestnej činnosti obvineného (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní).

Názor najvyššieho súdu sa preniesol aj do legislatívneho procesu a doplneniu ustanovenia § 31 Tr. por. o odsek 3, podľa ktorého dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo o iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia.

K rovnakému záveru o nestrannosti sudcu v prípade skôr uzavretých dohôd o vine a treste tým istým sudcom dospel aj ESLP (pozri napr. Kriegisch proti Nemecku z 23. novembra 2010, č. 21698/06), pričom samotná skutočnosť, že sudca už prejednával veci proti spoluobvinenému, sama o sebe nepostačuje na to, aby vyvolala pochybnosti o nestrannosti sudcu. Je bežnou praxou, že na rozhodovaní v trestných veciach sa podieľajú sudcovia predsedajúci mnohým konaniam, v ktorých vystupuje množstvo spoluobvinených ako obžalovaných. Práca trestných súdov by bola znemožnená, ak samotná táto skutočnosť by mohla spochybniť nestrannosť sudcu. Je však potrebné skúmať, či predchádzajúce rozhodnutia obsahovali zistenia, ktoré prejudikovali vinu obvineného (rozhodnutie ESLP vo veci Khodorkovskiy a Lebedev proti Rusku z 25. júla 2013, č. 11082/06 a č. 13772/05, bod 544). Možnosťou uvádzania mien spoluobvinených v dohode o vine a treste iného obvineného sa, v nadväznosti na článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica 2016/343“), zaoberal Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor EÚ“) vo veci A.H. a iné. Súdny dvor EÚ dospel k záveru, že pokiaľ ide o požiadavky vyplývajúce z článku 4 ods. 1 smernice 2016/343, toto ustanovenie nebráni tomu, aby sa v dohode, akou je dohoda

uzavretá s prokurátorom, ktorou spoluobvinený uzná svoju vinu a ktorú musí vnútroštátny súd schváliť, uvádzala účasť obvinených osôb, iných ako je osoba, ktorá túto dohodu uzavrela, a takto uznala svoju vinu, ale o ktorých sa rozhodne osobitne a označia sa jednak pod podmienkou, že toto uvedenie je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá uvedenú dohodu uzavrela, a jednak že v tej istej dohode sa jasne uvádza, že tieto ostatné osoby sú stíhané v rámci samostatného trestného konania a že ich vina nebola zákonným spôsobom preukázaná [rozsudok SD EÚ z 5. septembra 2019, AH a i. (Prezumpcia nevinu), C-377/18, bod 45]. Obdobný názor konštatoval SD EÚ aj vo vzťahu k prijatiu vyhlásenia o vine jedného zo spoluobvinených v rámci rozhodnutia o prejudiciálnych otázkach predložených Špecializovaným trestným súdom (uznesenie SD EÚ z 28. mája 2020, C-709/18).

Z uvedených rozhodnutí vyplýva úzka súvislosť medzi ne/prijateľnosťou označenia spoluobvinených alebo iných osôb v dohode o vine a treste jedného z obvinených a ne/vylúčením sudcu alebo senátu z rozhodovania o ďalšom obvinenom, ktorý nevyužil inštitút tzv. odklonu, resp. je stíhaný v inom konaní.

Obvinený W. Š. vzhľadom na dôvod na vylúčenie sudcov súdu prvého stupňa v tom, že ten istý senát už skôr prejudikoval vinu obvineného Q. D. v bode 1/ rozsudku (zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny), keď v inom konaní, za uvedenia celého mena Q. D., schválil dohodu o vine a treste T. K. a N. K. Zaujatosť vo vzťahu k obvinenému Q. D. sa potom údajne odráža aj pri rozhodovaní o ostatných spoluobvinených. K prejudikovaniu viny obvineného W. Š. malo dôjsť taktiež schválením dohôd o vine a treste s K. Š. a s Ing. K. K. (v bodoch 1/, 5/ rozsudku), ako aj v ďalších ním označených konaniach (obvinený uviedol iba spisové značky, bez konkretizovania obvinených, ktorých sa dohody mali týkať).

Nad rámec vyššie uvedeného konštatovania o prípustnosti rozhodovania tých istých sudcov v konaní o dohode o vine a treste a následne v súdnom konaní iného obvineného dovolací súd poznamenáva, že argumentovanie o zaujatosti sudcov vo vzťahu k obvinenému W. Š. cez údajnú zaujatosť k obvinenému Q. D. nie je namieste. Prípadná zaujatosť sudcov sa vždy posudzuje individuálne ku každému obvinenému. Navyše, ak v skutkovej vete rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste úplne iných obvinených, nie je o obvinenom W. Š., resp. jeho previazanosti s obvineným Q. D. ani zmienka. Spojitosť nemožno vzhľadom na začlenené daných odsúdených do tej istej zločineckej skupiny, resp. vetvy Q. D., účasť v ktorej sa obvinenému W. Š. kládla za vinu, keďže platí prezumpcia nevinu, t. j. preukázanie členstva a činnosti pre predmetnú zločineckú skupinu mohlo vychádzať iba z dokazovania uskutočneného v rámci aktuálne prejednávanej trestnej veci.

V dohode o vine a treste obvinených K. Š. a Ing. K. K. nie je síce v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ uvedené, že voči ostatným obvineným sa vedie konanie a ich vina nebola právoplatne uznaná, avšak vzhľadom na to, že predmetné dohody boli schválené na hlavnom pojednávaní v tej istej trestnej veci, uvádzanie daných okolností by bolo nadbytočné. Zároveň je potrebné dodať, že iniciatíva na uzavretie dohody o vine a treste s prokurátorom vzišla od obvinených K. Š. a Ing. K. K. na hlavnom pojednávaní konanom 13. augusta 2012 (č. l. 4073), za účasti ostatných spoluobvinených (vrátane obvineného W. Š.) a ich obhajcov. Za tým účelom bolo hlavné pojednávanie na pár hodín prerušené s tým, že po jeho pokračovaní boli obe dohody súdom prvého stupňa schválené a následne prokurátor pristúpil k prednesu obžaloby na ostatných spoluobvinených. V tejto súvislosti je ešte potrebné uviesť, že prokurátor obvinených, u ktorých boli schválené dohody o vine a treste, navrhol vypočuť ako svedkov, k čomu obhajoba nemala pripomienky.

Pokiaľ ide o rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 4 To 6/2016, na ktoré poukazoval obvinený, práve rozpor tohto uznesenia s iným rozhodnutím najvyššieho súdu v otázke ne/vylúčenia sudcov skôr rozhodujúcich o vine a treste iných obvinených bol dôvodom na prijatie vyššie citovaného stanoviska.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. teda nebol naplnený.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. je potrebné podotknúť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli

vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Obvinení vyvodzovali naplnenie tohto dovolacieho dôvodu najmä z policajnej provokácie, použitia chráneného svedka K. W. ako agenta napriek absencii aplikácie § 117 Tr. por. a z toho prameniacej nepoužiteľnosti všetkých nadväzujúcich dôkazov (obrazovo-zvukové záznamy z priestorového odposluchu, výpovede chráneného svedka K. W. po 23. marca 2011, výpovede spoluobvinených uskutočnené pod tlakom), nezákonnosti príkazov.

V prvom rade je potrebné prisvedčiť tvrdeniu, že svedok K. W. nebol a ani nemohol byť agentom v zmysle ustanovenia § 117 Tr. por. s ohľadom na ustanovenie § 10 ods. 20 Tr. por. (pozn. aut.: v súčasnosti odsek 19) a nutnosť ustanovovať agentov (okrem výnimiek, ktoré sa na daný prípad nevzťahujú) výlučne z príslušníkov Policajného zboru. Obchádzanie zákonných ustanovení nie je ospravedliteľné objektívnou nemožnosťou infiltrácie do zločineckej skupiny, a to ani pre krátkosť času pred plánovaným spáchaním skutku. K neprípustnosti využívania oznamovateľov trestného činu na odhaľovanie trestnej činnosti sa najvyšší súd vyjadril vo viacerých rozhodnutiach, vrátane uznesenie najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015, uverejneného v Zbierke pod č. 2/2017. Napriek tomu, že ide o judikát a nie stanovisko, názor prokurátora neobstojí. V Zbierke sa vo forme judikátov zverejňujú súdne rozhodnutia zásadného významu, a to práve na zabezpečenie jednotného výkladu a používania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Pre rozhodnutie dovolacieho súdu v prejednávanej trestnej veci je však zároveň podstatné, či okolnosť uplatnená v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. bola dovolateľovi známa v pôvodnom konaní a namietal ju najneskôr pred odvolacím súdom. V opačnom prípade v zmysle ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody dovolania nemožno použiť.

Po preštudovaní celého spisového materiálu, vrátane rôznych podaní, dovolací súd zistil, že obvinení počas konania vo vzťahu k chránenému svedkovi K. W. spochybňovali jeho vierohodnosť pre kriminálnu minulosť, posudzovali jeho výpovede s inými dôkazmi a namietali zinscenovanie skutku svedkom na základe pokynov polície (tzv. policajnú provokáciu). Obvinení teda nenapádali použiteľnosť výpovedí chráneného svedka K. W. po 23. marci 2011 [jedine obhajca JUDr. Martin Gajer v odvolaní žiadal, aby odvolací súd vyhodnotil výpovede K. W. okrem iného ako nezákonne získané z dôvodu, že svedok dostal ochranu v podobe dočasne odloženého vznesenia obvinenia, ktorá mu zo zákona neprináležala (t. j. namietal nezákonnosť dôkazov iba z dôvodu postavenia svedka ako kajúcnika), nepoužiteľnosť dôkazov pre postup svedka ako ne/agenta však nenamietal a takúto námietku ani nie je možné vyvodiť z obsahu odvolania] alebo záznamov z priestorového odposluchu [pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní obvinení a ich obhajcovia k nim nemali pripomienky, na rozdiel od prokurátora však žiadali prehrať celý sedemhodinový zvukový záznam s výnimkou tichých strán, pričom ich žiadosti bolo vyhovené; nikto z obvinených nenamietal nezákonnosť odposluchov (takto nemožno klasifikovať ani námietku obvineného W. Š. v doplnení odvolania, keďže tento sa zamerával iba na nedostatky odposluchu, jeho prepisu a konštatovanie, že chránený svedok K. W. nemohol manipulovať s odposluchom, pretože nebol zamestnancom polície alebo agentom). Naopak, obhajoba na hlavnom pojednávaní odstraňovala rozpory vo výpovediach chráneného svedka K. W. čítaním častí zápisníc z výsluchov uskutočnených po uvedenom dátume a (v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom) obsahom zachytených rozhovorov z priestorového odposluchu argumentovala pri preukazovaní nevinu obvinených a organizovaní priebehu deja zo strany polície.

Dovolací súd má pritom za to, že obvineným a ich obhajcom nič nebránilo v namietaní použiteľnosti dôkazov nielen v prípravnom konaní, ale najmä v konaní pred súdmi nižšieho stupňa. Aj keď judikát 2/2017 bol prijatý až po právoplatnosti rozhodnutí, okolnosti, za ktorých bol priestorový odposluch použitý, boli obhajobe známe od prípravného konania. V nadväznosti na uvedené považuje dovolací súd za potrebné dať do pozornosti zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria len bdelým). Teda patria tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv. Zanedbanie uplatnenia námietok v skorších štádiách konania nemožno reparovať v dovolacom konaní (ani v dôsledku prijatia judikátu, ak z vecného hľadiska neboli uplatniteľné námietky prezentované včas). Napokon napr. obvinený F. R.Á. v dovolaní poukazoval na rozhodnutie prokurátora o zastavení trestného stíhania vo veci prípravy obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy z 2. septembra 2013, sp. zn. VII/2 Gv 238/09/1000, v ktorom prokurátor poukazoval na nepoužiteľnosť dôkazov získaných svedkom ne/agentom, ktorý navádzal na spáchanie trestného činu. Prokurátor pritom argumentoval aj rozhodnutím najvyššieho súdu z 1. septembra 2012, sp. zn. 5 To 9/2011. Obe rozhodnutia boli vydané a zverejnené v čase pred rozhodovaním odvolacieho súdu o odvolaniach obvinených. Napriek tomu obvinení námietky obdobného charakteru v odvolaniach neprezentovali, ale zamerali sa iba na hodnotenie dôkazov, nedôveryhodnosť svedkov a ich snahu získať výhody spoluprácou s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Nad rámec je potrebné zdôrazniť, že súdy nižšieho stupňa vychádzali pri uznaní viny obvinených v skutku v bode 10/ rozsudku aj z ďalších dôkazov, nielen výpovedí chráneného svedka K. W. alebo záznamov z priestorového odposluchu (súdy mali preukázanú vinu aj výpoveďami iných svedkov, záznamami z odpočúvania telekomunikačnej prevádzky, kamerovými záznamami a vecnými dôkazmi). Súčasne pritom z uznesenia najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015 a contrario vyplýva použiteľnosť výpovede svedka ne/agenta ku skutočnostiam, ktoré nastali pred dňom oznámenia páchania trestného činu. To znamená, že by boli okrem záznamov telekomunikačnej prevádzky a výpovedí iných svedkov použiteľné aj výpovede chráneného svedka K. W. uskutočnené po 23. marci 2011, avšak iba v časti skutočností, ktoré nastali pred týmto dátumom.

V dôsledku absencie skorších námietok potom neobstojí ani argumentácia obvineného Q. D. o teórii plodov z otráveného stromu pri výpovediach obvinených, ktorí boli konfrontovaní so zvukovými záznamami.

Pokiaľ ide o príkazy, pri nich taktiež platí, že námietka nebola uplatnená najneskôr v odvolacom konaní. Nad rámec však dovolací súd považuje za potrebné upozorniť (nakoľko v praxi sa často vyskytujú námietky obdobného charakteru), že všetky boli vydané po začatí trestného stíhania, preto sa na ne vzťahoval výlučne Trestný poriadok. Ustanovenia zákona o odpočúvaní (ako zákon *lex specialis*) sú použiteľné iba v štádiu pred začatím trestného stíhania s tým, že sa nevzťahujú na informačno-technické prostriedky použité v trestnom konaní podľa Trestného poriadku (§ 1 ods. 2 zákona o odpočúvaní). To znamená, že príkazy vydané po začatí trestného stíhania musia spĺňať podmienky vyžadované Trestným poriadkom.

Trestný poriadok v ustanovení § 114 ods. 2 upravuje požiadavku odôvodnenia príkazov na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov podozrením z konkrétnej trestnej činnosti a ak sú známe, aj údajmi o osobách a veciach, ktorých sa zvukový záznam bude týkať. Odôvodnenie návrhov a samotných príkazov podľa Trestného poriadku je užšie, na rozdiel od zákona o odpočúvaní, ktorý vyžaduje rozsiahlejšie náležitosti žiadosti (vrátane miesta použitia informačno-technického prostriedku). Neuvádzanie umiestnenia záznamového zariadenia (v danom prípade na telo chráneného svedka K. W.) v odôvodnení príkazu prokurátora preto nemožno klasifikovať ako porušenie zákona, majúce dopad na zákonnosť použitia informačno-technického prostriedku. Ako bolo uvedené vyššie, Trestný poriadok vyžaduje zdôvodnenie príkazu aspoň podozrením z trestnej činnosti, ktorá v danom prípade spočívala v príprave vraždy poškodeného K. H.. Skutočnosť, že príkazy boli vydané na základe výpovede chráneného svedka K. W., ktorého obvinení považujú za nedôveryhodného, nespôsobuje ich nezákonnosť. Rovnako ako pri rozhodovaní o väzbe, ani pri vydávaní príkazov na vyhotovenie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov sudca pre prípravné konanie, resp. prokurátor nevykonáva dokazovanie, ani nehodnotí dovtedy obstarané dôkazy, iba

posudzuje, či sú splnené predpoklady na vydanie príkazu. V uvedenom prípade preto mohol prokurátor, resp. sudca pre prípravné konanie vychádzať iba z dôvodeného podozrenia, že v súlade s tvrdením chráneného svedka K. W. má naozaj dôjsť k vražde poškodeného K. H.. Posúdenie dôveryhodnosti chráneného svedka K. W. bolo až následnou úlohou súdov nižšieho stupňa po podaní obžalôb.

Obvinení ďalej poukazovali na policajnú provokáciu a inštruovanie chráneného svedka K. W. policajtom.

Pod policajnou provokáciou treba rozumieť zámerné, aktívne podnecovanie alebo navádzanie, či iné iniciovanie spáchania trestnej činnosti vedené snahou, aby osoba, ktorá by inak protiprávne nekonala, spáchala trestný čin.

Skrytou aktivitou polície je činnosť zameraná na zistenie skutočností dôležitých pre trestné konanie, odhalenie páchatel'a trestného činu, zabezpečenie dôkazov o jeho trestno-právne postihnutel'nom konaní, zabránenie mu v jeho pokračovaní a na minimalizáciu spôsobených škôd.

Kľúčovú odlišnosť skrytej aktivity polície od policajnej provokácie charakterizuje skutočnosť, že polícia neinicuje, t.j. neovplyvňuje u osoby vôľu spáchať trestný čin, ale takýmto zámerom vytvára u nej podmienky na dokonanie trestného činu, ktoré však nesmú byť výnimočné, ale objektívne možné, v danej situácii obvyklé a musia nastať až s časovým odstupom potom, čo sa páchatel' rozhodol spáchať trestný čin a preukázateľne urobil kroky k jeho spáchaniu (R 52/2014).

Nakoľko dovolací súd je viazaný skutkovými zisteniami, pri posudzovaní, či došlo k policajnej provokácii, vychádzal zo skutkových záverov súdov nižšieho stupňa. Z nich vyplývalo, že obvinení sa rozhodli zbaviť poškodeného K. H. skôr, ako do deja (na základe oznámenia chráneného svedka o pripravovanom trestnom čine) vstúpila polícia a boli vydané príkazy na použitie priestorového odposluchu a odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky. V tomto smere boli uskutočnené aj prvotné úkony na vylákvanie poškodeného a zabezpečenie vecí potrebných na spáchanie skutku (námietky obvinených, že všetky úkony uskutočnil iniciatívne výlučne chránený svedok K. W. boli súdmi nižšieho stupňa vyvrátené). Vo vzťahu k údajnému inštruovaniu chráneného svedka policajtom v telefonických rozhovoroch č. 13 a 56 je ďalej potrebné uviesť, že z izolovaných častí rozhovorov, na ktoré obhajoba upriamovala pozornosť, by skutočne mohla vzniknúť pochybnosť o pasívnom postoji polície. V súhrne je však zrejmé, že policajť chráneného svedka nenabádal, aby poškodeného usmrtil, ale iba pokračoval v konaní v súlade so skorším zámerom skupiny, ktorý bol následným dokazovaním aj preukázaný. K danej námietke sa rozsiahlo vyjadril aj súd prvého stupňa na str. 164 rozsudku, na ktorého argumentáciu dovolací súd bližšie poukazuje.

Za nezákonný dôkaz považoval obvinený Q. D. aj výpoveď svedka K. Š., ktorý v konaní vystupoval v rôznom procesnom postavení a ako významný svedok usvedčoval obvineného zo skutku v bode 1/ rozsudku. Dovolací súd obvineným uvádzané pochybenie nezistil. Napriek tomu, že K. Š. bol pôvodne obvineným, z rozsudku súdu prvého stupňa na str. 39 vyplýva, že súd vychádzal iba z výpovede K. Š. ako svedka, uskutočnenej na hlavnom pojednávaní konanom 10. decembra 2012. K. Š. v tom čase mohol vypovedať jedine v pozícii svedka a iba na takúto výpoveď bolo možné prihliadať (z dôvodu zákazu križovania výpovedí uskutočnených v rôznych pozíciách, t. j. najprv ako obvinený a následne ako svedok), keďže 13. augusta 2012 súd prvého stupňa schválil dohodu o vine a treste uzavretú s prokurátorom. Uzavretie dohody o vine a treste je právom každého obvineného, pričom ako bolo uvedené v rámci argumentácie k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., po schválení dohody o vine a treste prokurátor navrhol vypočutie K. Š. v postavení svedka, k čomu obhajcovia ostatných spoluobvinených nemali pripomienky. Aj keď možno prisvedčiť tvrdeniu obvineného, že K. Š. mohol ako obvinený získať informácie zo spisu, podstatné zostáva, že v pozícii svedka pred vypočutím zložil prísahu podľa § 265 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a bol teda povinný vypovedať pravdu. Zároveň obvinený Q. D. bol zo skutku v bode 1/ rozsudku podľa súdov nižšieho stupňa usvedčovaný viacerými svedkami. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné nad rámec uviesť, že svedok K. Š. obvineného Q. D. pri svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní neopoznal a ani k nemu neuvádzal žiadne skutočnosti. Súd prvého stupňa v rozsudku na str. 46 komplexne uvádzal

svedkov, ktorí usvedčovali obvinených, pričom výslovne nekonkretizoval, že svedok K. Š. usvedčoval obvineného Q. D., nakoľko je zrejmé, že svedok sa vyjadroval k iným osobám pôsobiacim na nižšej úrovni zločineckej skupiny.

Vo vzťahu ku skutkom v bodoch 6/ a 7/ rozsudku obvinený Q. D. predovšetkým hodnotil vykonané dokazovanie, ktoré ako je uvedené nižšie dovolací súd nemôže preskúmavať. K vierohodnosti svedka K. W. a použiteľnosti jeho výpovede sa dovolací súd vyjadril v inej časti rozhodnutia.

Obvinený W. Š. taktiež namietal nemožnosť prihliadnutia na tzv. „motáky“, nakoľko malo ísť o korešpondenciu medzi ním a jeho obhajcom. Dovolací súd sa s názorom obvineného nestotožnil. Zo spisového materiálu je zrejmé, že príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže našli 20. apríla 2011 na schodišti, resp. 20. mája 2011 pri osobnej prehliadke pred stretnutím s obhajcom v topánke obvineného písomné správy, ktorými sa v prvom prípade neznáma osoba (následne stotožnená ako obvinený W. Š.B.), resp. obvinený snažil inštruovať osoby na slobode. Zadržané písomnosti neboli v obáľkach adresovaných obhajcovi obvineného, ani z nich nebolo jasné, že sú určené obhajcovi. Ustanovenie § 20 ods. 4 písm. a) zákona o väzbe upravuje neprípustnosť nahliadania do korešpondencie, z ktorej je výslovne zrejmé, že ide o korešpondenciu medzi obvineným a obhajcom. Zákon teda poskytuje ochranu tzv. oficiálnej korešpondencii medzi obvineným a obhajcom, nie akýmkoľvek písomnostiam, ktoré obvinený mal v úmysle odovzdať obhajcovi. Navyše je absolútne neprípustné, aby obvinení v spolupráci so svojimi obhajcami uskutočňovali úkony kolúzneho povahy, v snahe dosiahnuť priaznivú výpoveď svedka.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nebol naplnený.

V nadväznosti na uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Obvinený Q. D. vyvodzoval naplnenie tohto dovolacieho dôvodu z nesprávne vykonaného dokazovania súdmi nižšieho stupňa, pričom polemizoval s ich závermi. Dovolací súd, ako vyplýva z vyššie

uvedeného, však nie je oprávnený preskúmať na podklade dovolania obvineného skutkové okolnosti [čo vyplýva priamo z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.], a to ani motív páchatela, ktorý ako fakultatívny znak subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, je tiež predmetom dokazovania. Prípadný rozpor skutkového stavu s vykonaným dokazovaním by bolo možné napádať jedine podľa § 371 ods. 3 Tr. por. prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti, ktorý však koná iba na podnet. Navyše hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, nepatrí pod žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por. S ostatnými námietkami, ktoré obvinený uplatnil v rámci viacerých dovolacích dôvodov, resp. nesprávne pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., sa dovolací súd vyrovnal v rámci iných dovolacích dôvodov.

Obvinený W. C. vzhladol daný dovolací dôvod v absencii výslovného vyjadrenia, že skutky v bodoch 4/ a 5/ rozsudku boli spáchané členmi zločineckej skupiny, obvinený bol prepojený s vyššie postavenými osobami a koordinovane konal s cieľom získať finančný prospech.

V zmysle ustanovenia § 371 ods. 5 Tr. por. nemožno použiť dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ak by porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. Nakoľko obvinenému W. Š. bol uložený trest za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy (skutok v bode 10/ rozsudku) ako čin najprísnejšie trestný, prípadné konštatovanie absencie výslovného popisu prepojenia s inými členmi zločineckej skupiny a ich cieľmi v skutkoch v bodoch 4/ a 5/ rozsudku by postavenie obvineného nezmenilo. Napriek tomu dovolací súd nad rámec považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že štruktúra zločineckej skupiny bola rozvedená v skutku v bode 1/ rozsudku, pričom v skutkových vetách v bodoch 4/ a 5/ bolo uvedené, že obvinený W. Š., ktorý zadal úlohu vykonávateľom, pôsobil na vyššej úrovni zločineckej skupiny. Najvyšší súd už pritom obdobné námietky riešil vo vzťahu k inému členovi predmetnej zločineckej skupiny (a to aj za skutok v bode 4/ rozsudku napadnutého prejednávanej dovolaní), pričom konštatoval, že: „Ak ide o viaceré skutky so vzájomnou nadväznosťou svojho deja v jednom rozsudku, môže skutková veta niektorého skutku výslovne odkazovať na okolnosť alebo obsahovo vyjadrovať vecnú súvislosť s okolnosťou, ktorá je súčasťou popisu iného skutku, ak o identifikácii konkrétnej okolnosti nevznikne pochybnosť. (...) Vecná súvislosť je tu vyjadrená i v skutku v bode 1/ rozsudku... (...) Spochybňovanie tejto okolnosti nezodpovedá formulácii skutkových viet jednotlivých, so skutkom v bode 1 vecne súvisiacich skutkov rozsudku. Skutok v bode 4 v popísaných súvislostiach poskytuje dostatočnú oporu pre kvalifikačné použitie ustanovenia § 189 ods. 4 písm. c/ Tr. zák....“ (uznesenie najvyššieho súdu z 10. decembra 2014, sp. zn. 1 TdoV 14/2014).

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvinených Q. D., F. R., W. Š. a C. W. nie sú naplnené uplatnené dôvody dovolania, a preto najvyšší súd ich dovolania pomerom hlasov 5:0 podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.